

«Астана Медицина Университеті» КеАҚ
«Мейіргер ісі» кафедрасы

Клиникалық өлім кезінде алғашқы көмек көрсету (базалық реанимация)

Орындаған: Мейіргер ісі кафедрасы

НҰР-СҰЛТАН, 2021

Глоссарий

- *Алғашқы көмек* – шұғыл өмірге қауіпті жағдайларда зардап шегушінің өзі немесе жақын маңдағы басқа адаммен (өзара көмек) жүргізілетін, адам өмірін құтқаруға және асқынулардың алдын алуға бағытталған жедел өткізетін іс-шаралар жиынтығы
- *Жедел медициналық көмек* - денсаулыққа елеулі зиян келтіретін және(немесе) өмірге қауіп төндіретін аурулар мен күйлер пайда болғанда, және де қажет болған жағдайда ағзаларды(ағзалар бөліктерін) трансплантация жасау үшін тасымалдауға бағытталған медициналық көмек беру түрі
- *Клиникалық өлім* - өлімнің қайтымды кезеңі, өмір мен биологиялық өлім арасындағы өтпелі кезең
- *Компрессия* - кеуде қуысын алдыңғы-артқы бағытта қысу

Науқасты жүрек-өкпе-ми реанимациясына дайындау

- 1. Өз қауіпсіздігі мен зардап шегушінің қауіпсіздігіне көз жеткізу;

- 2. Науқастың жағдайын бағалау:
  - Есін тексеру:
науқасқа жоғары дауыспен сөйлеу,
иығынан қағу

- Екі жақтан ұйқы артериясындағы тамыр соғысын тексеру (10 секундтан артық емес уақыт жұмсау керек)
- Тыныс алуын тексеріңіз
- Науқаста есінің, пульстің және тыныс алуының болмауы клиникалық өлім дамығанын көрсетеді

- 1. Арнайы мамандарды (Ұялы телефоннан 112 және 103) («ЖМК 103 бригадасын қалай шақыру керек» алгоритмін қараңыз) немесе адамдарды көмекке шақыру;
Диспетчермен сөйлесу кезінде қоңырау шалушы келесі сұрақтарға жауап беруі керек:

- 1. Сіз кімсіз?
- 2. Қайдасыз?
- 3. Не болды?
- 4. Науқасқа қандай көмек көрсете аласыз?
- Бұл ақпарат жедел медициналық көмек бригадасының тезірек және дұрыс келуі үшін қажет

- 4. Науқасты қатты, тегіс жерге жатқызыңыз
- 5. Кеудені киімнен босатыңыз

Жүректің тікелей емес массажы: қолды дұрыс қою

1. Қол төстің төменгі 3/1 бөлігінде, семсер тәрізді өсіндіден екі саусаққа жоғары орналасуы керек

2. Бір қол алақан негізімен төске, ал екіншісі оның үстіне қойылады. Төс пен иық буындарының арасындағы бұрыш 90 градусты құрау керек;
3. Компрессия үшін қолдың күші емес, арқа бұлшықет күші мен дене салмағы қолданылады;

Жүректің тікелей емес массажы: компрессия жасау

- 1. Алғашқы серпімділігін анықтау үшін аз күшпен компрессия кеуде қуысының жасау
- 2. Компрессия тереңдігі кемінде 5 см құрау керек, бірақ 6 см-ден аспайды, жиілігі минутына кемінде 100 рет, бірақ 120-дан аспау керек
- 3. Әрбір компрессиядан кейін кеуде толығымен қалпына көтерілуі қажет, ол үшін қолды кішкене босатып, бірақ қырып алатпауымыз

Жоғарғы тыныс алу жолдарын тазалау және олардың еркін өтімділігін сақтау

1. Науқастың басын өзіңізге бұрыңыз, ауыз қуысын дәке оралған саусақпен санациялау*. Санация бір айналмалы қозғалыспен жүзеге асырылады

- Егер де мойын омыртқасының

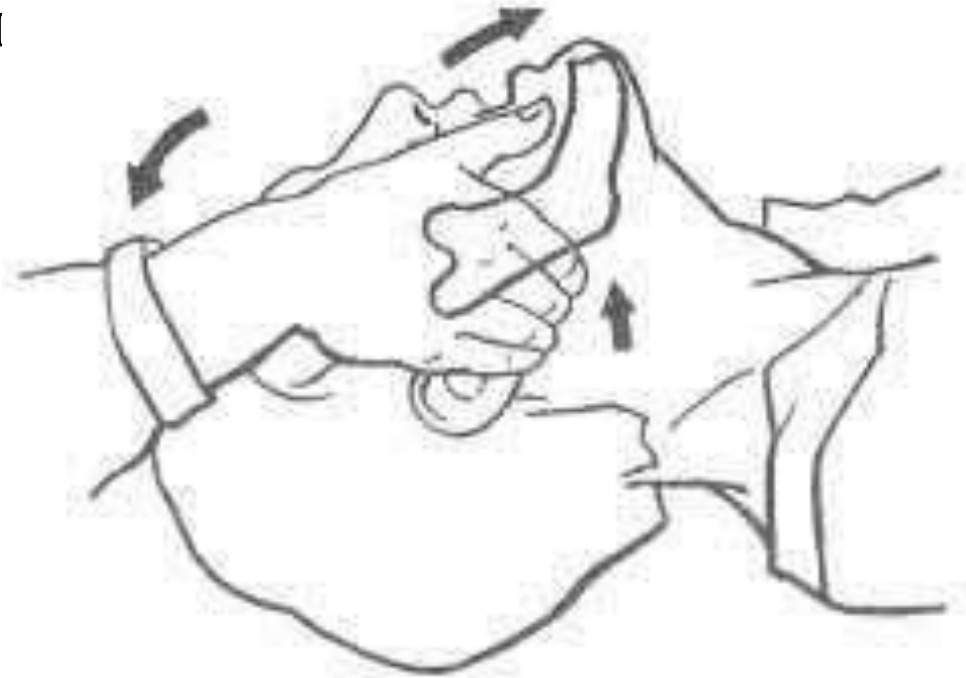
зақымдануына күдік болса, санация болмайды, санациямен өкпені жасанды кезінде басты бұруға желдетуді науқас басының қалпын өзгертпестен жүргізу қажет

- 2. Жоғары тыныс алу жолдарының өткізгіштігін және түзелуін Сафардың үштік әдісін қолдану арқылы қамтамасыз етеміз:
- А) науқастың басында тұрып, мойын аймағында басын кері жазыңыз- науқастың мойнының астына бір қолды, маңдайында екіншісін ҚОЯМЫЗ**

** егер мойын омыртқасының зақымдалуына күдік болса, Сафар әдісін орындағанда басын кері жазуға болмайды

- Б) бастың қайта бүгілуін болдырмас үшін, науқастан қолды үзбестен, кіші жақтың бұрышына сүйеніп, екі қолды төменгі жақ сүйегін алға және жоғары қарай шығарамыз
- В) екі қолдың үлкен саусақтарымен науқастың аузын

Ауыздан-ауызға әдісімен ӨЖЖ:

- 1. Науқастың басынан бір қолды ажыртпай, екіншісімен оның аузына дәке салфеткасын қойып, содан кейін науқастың мұрнын қысыңыз

- 2. Дем беруді 1 сек ішінде, науқастың кеуде қуысы көтерілетіндей етіп, жылдам жасау керек.
- 3. Науқастың дем шығаруы пассивті және толық болуы керек
- 4. Үрлейтін ауа көлемі шамамен 300-500 мл құрайды
- 5. Әрбір дем беру сериясынан алдын Сафар әдісін қайталау қажет!
- 6. ӨЖЖ және жүректің тікелей емес массажын бір уақытта жүргізу кезіндегі қатынас 30:2 құрайды, бұл бір немесе екі реаниматор үшін бірдей ереже
- 7. 30 компрессия мен 2 рет дем беру жасай отырып, реаниматор жүрек-өкпе-ми реанимациясының 1 циклын орындайды. Әрбір 5 циклден кейін 1.1 -
тармақта сипатталғандай пациенттің жағдайын бағалау керек, 1 период (5 цикл) шамамен 2

Реанимациялық іс-шаралардың нәтижесі

1. Жүрек-өкпе реанимациясын өмір белгілері пайда болғанға дейін немесе тыныс алу мен қан айналымы тоқтағаннан кейін 30 минут бойы жасайды(оның ішінде қайтадан дамыған клиникалық өлім)
2. Жүрек-өкпе реанимациясы ЖМК бригадасы келгенге дейін жүргізіледі

Литература:

- ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2019 жылғы 26 тамыздағы № 114 "ҚР-да алғашқы көмекті ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" бұйрығы;
- Реанимация бойынша Еуропалық кеңестің реанимациялық іс-шараларын өткізу бойынша ұсыныстар. 2015 жылғы қайта қарау. Негізгі өзгерістерге шолу. PFA корреспондент-мүшесі В. в. мороз редакциялаған. 3-ші басылым, қайта өңделген және толықтырылған. Мәскеу: НИИОР (РАМН жалпы реанимация ғылыми- зерттеу институты), НСР (ұлттық реанимация кеңесі), 2016 ж. 192 б.
- 2015 жылғы American Heart Association-тің жүрек-қан тамырлары аурулары бойынша жаңартылған ұсыныстарына шолу авторлар тобы, 2015 ж. CPR және ECC-ге арналған АНА Guidelines қазан айындағы Circulation-да жарияланған 15, 2015.
- "Жүкті әйелдердегі жүрек-өкпе реанимациясының медициналық араласуының клиникалық хаттамасын "Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Медициналық қызметтердің сапасы жөніндегі бірлескен комиссиясы 2017 жылғы" 27 " желтоқсандағы № 36 хаттама мақұлдады Жедел жәрдем дәрігерінің тәжірибесіндегі шұғыл жағдайлар.
- Оқу-әдістемелік құрал Алпысова А.Р. Қарағанды, 2016ж. Жедел медициналық көмек нұсқаулығы, ред.: с. Ф. Багненко М., 2010 ж

Назарларыңызға рахмет!